

ÁRA 10 KORONA

VASÁRNAP

**POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, Múzeum-körút 1.
Telefon: József 55—40, József 68—88.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP**

Előfizetési árak: Egész évre 360 K.
Félévre 190 K. Negyedévre 100 K.
Egyes szám ára — — 10 korona.

Budapest, 1922.

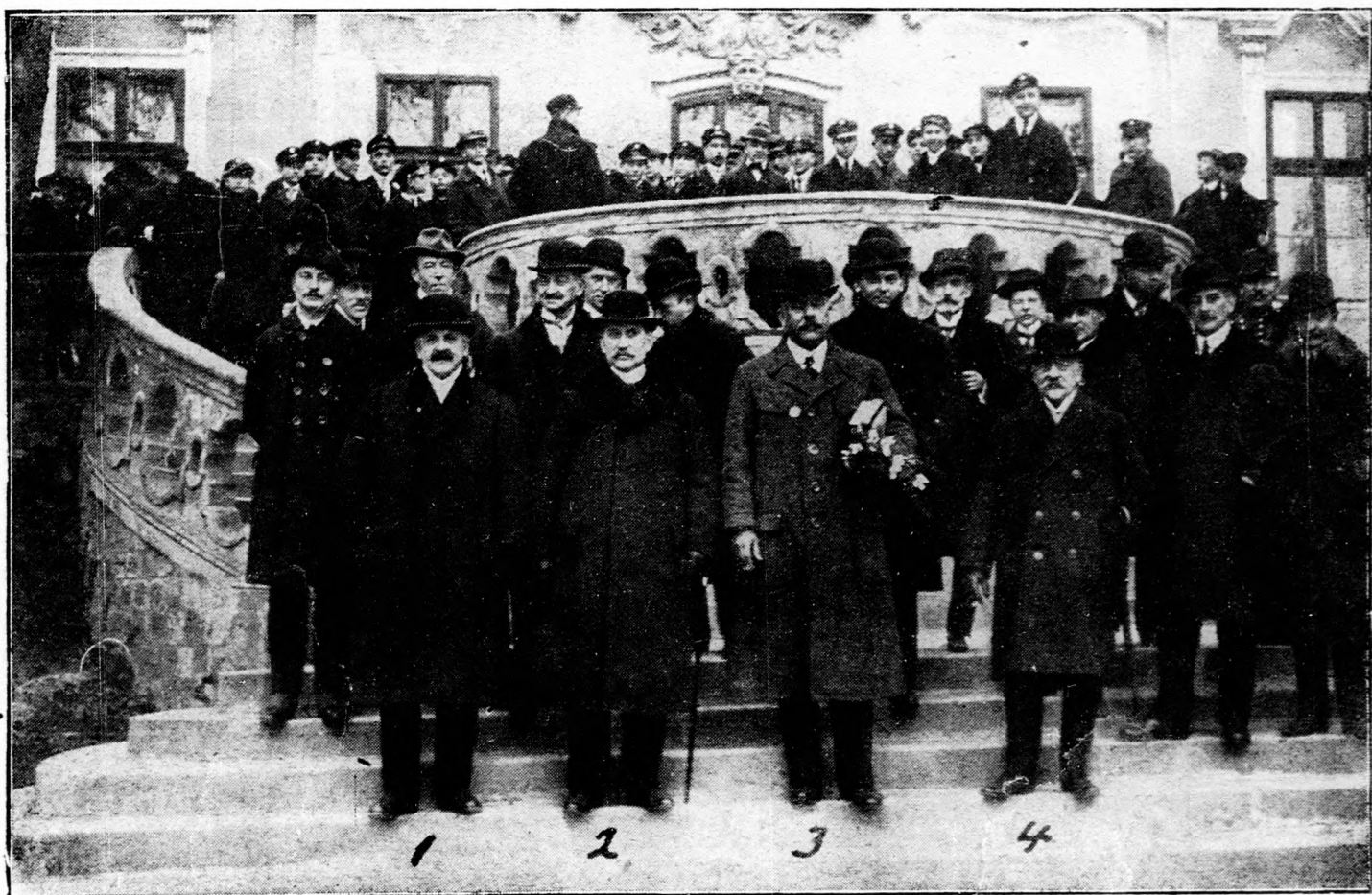
III. évfolyam, 50. szám.

Vasárnap, december 10.

Méltóságos uram!

(—y.) Sok gáncsoló megjegyzést hallani amiatt, hogy ma, mikor szerte a demokratizmust hirdetjük, buzgóbban gyártják a méltóságos urakat, mint valaha. A hivatalnoki karban hemzsegenek a méltóságos urak. Nem volt annyi államtitkárja és miniszteri tanácsosa a nagy Magyar-

országnak sem, mint amennyivel most a megcsönkült ország ékeskedik. Méltóságossá lépett elő az alispán s a polgármester is. Idősebb táblabiráknak könnyen megadják a kuriai birói címet, ami ugyancsak méltóságos titulussal jár. Hogy pedig a tisztviselői szolgálatot nem teljesítők se maradjanak ki, háromféle főtanácsosi címet is alapítottak s a szaporán kinevezett főtanácsosokat

Petőfi-ünnep Aszódon.

Az elmúlt héten lélekemelő ünnepséget rendeztek Aszódon Petőfi Sándor születésének százszázötödik fordulójának alkalmával. Képünk az ünnepségen megjelent előkelőségeket mutatja be. — 1. Preszly Elemér, Pestvármegye főispánja. — 2. Raffay Sándor, evangélikus püspök. — 3. Pekár Gyula, a Petőfi-Társaság elnöke. — 4. Ferenczi Zoltán, a Petőfi-Társaság alelnöke.

megint csak méltóságos megszólítás illeti meg. Ezen a téren tehát csakugyan sikerült a több-termelés programjának a megvalósítása.

Demokratikus szempontból kifogás fér ezekhez a címadóányozásokhoz. A demokrácia igazi hazájában: az Északamerikai Egyesült Államokban nincsenek méltóságos és kegyelmes urak. Ott még a köztársasági elnök is egyszerűen «elnök úr». A francia államfőnek is meg kell elégednie az uram megszólítással. Az igaz, hogy egyébként fejedelmet megillető tiszteletben részesül.

A cím- és rangkórság tenyésztése tehát a demokrata gondolkozással és szokásjogokkal ellentétben van. A magyar demokrácia azonban külön úton halad. Mert a magyarság szinesebb éltehez szokott, mint a nyugati államok népe. Mi nagyon szeretjük a külső pompát. Ruházkodásunknak, felvonulásainknak dísz és fényt szeretünk adni. Aztán valamennyien annyira uraknak érezzük magunkat, hogy akit magunk fölött való úrnak kell elismernünk, az ugyan jól felöltözködjék. A cím pedig öltöztet, díszít. Hát csak hadd legyen eféle díszlet is a ruhatárunkban.

Csak hogy érdeménél fogva mindenki hozzá juthasson ám! Itt kezdődik az új demokrácia. Családi méltóságok helyett egyéni méltóságok! A grófok, a bárók immár nem szaporodnak. Azt mondjuk, ez jól van így, mert hogy valaki születésénél fogva, munka- és érdemnélkül címekezt élvezzon, az nem demokrácia. De hogy mindenki hozzá juthasson a cím és rang külső díszéhez munkája és érdeme által: ez már demokratikus regula.

Azért hát nem baj, ha szaporodik a méltóságos cím, mint a tengeri nyúl. Minél több van belőle, annál könnyebben foghat egyet a buzgólkodó ember. Lám, mennyien sűrűnek-forognak a köztéren tisztán azért, hogy megfogják a maguk nyulacsckáját. Ha ezt a pályabért is megszüntetnénk, az emberek egy jórésze ott hagyna közügyet, kulturát, jótékonyt, mert azért ugyan nem törnék magukat, hogy végül is ténsurak legyenek.

Minthogy azonban immár túlon-túl sok a méltóságos úr s félős, hogy keveselni fogják: azon töri a fejét a magyar demokrácia, hogyan lehetne csinálni kegyelmes titulusokat, amelyek elnyeréséért még a bankigazgatók s egyéb nagy urak is érdemesnek tartanak egyet-kettőt ugrani. Reméljük, hogy erre is rájönnek majd bölcseink. Csak hogy akkor mit csinálunk a fődemokratával: Vázsonyi Vilmossal, aki máris kegyelmes úr? Ki kell őt nevezni, nehogy kedvét veszítse. Rettenetesen kegyelmesnek.

Budapest, december 9.

A földreform eddigi eredményei. A földművelésügyi miniszter még a nyár folyamán utasította a vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőségeket, hogy a földbirtokreform kérdését érintő fontosabb adatokat a jelenlegi állapot szerint országszerte gyűjtsék össze. Ez az adatgyűjtés a községi előjáróságok közreműködésével megtörtént és felöleli mindazokat az eredményeket, amelyek 1919 augusztustól folyó évi novemberig előbb a földreformra irányuló mozgalmak hatása alatt létrejött egységek révén, majd a házhelyek és kishérlétek sürgős kiadásáról megalkotott 1920. évi XXIX. t.-c. s. kevéssel utóbb a földbirtokreform összees kérdéseit szabályozó 1920. évi XXXVI. t.-c. végrehajtása útján eddig bekövetkeztek. Ezek szerint a házhelyrendezés már megvolt 1335 községben, házhelyekhez jutott összesen 53 556 egyén, az erre felhasznált terület összesen 15.885 kataszteri hold és az építkezés már megindult 812 községben. A megváltási eljárás folyamatban van mintegy 2200 községre nézve, már megtörtént 144 községben, ennek keretében házhelyekhez és földhöz jutott 21.359 egyén és közlegelőt vagy legelőkiegészítést kapott 49 község. Az állami elővásárlási jog révén 26 községben parcellázás alá került 18.943 kataszteri hold ebből részesült 3012 egyén és ilyen ingatlaneldarabolás folyamatban van jelenleg 28 községben. Az ingatlaneldarabolások (parcellázások) 50 kataszteri holdat meghaladó területekre előfordultak 1919 augusztustól mostanáig 213 községben, ilyen úton földhöz jutott összesen 19.692 egyén összesen 100.248 kataszteri hold kiterjedésű ingatlanokon. Húsz kataszteri holdon aluli kishaszonbérleteket kiadtak szintén 1919-től eddig 1212 községben, 153.125 egyén részére összesen 536.291 kataszteri hold terjedelemben. Mindezeket összevéve, házhelyekhez és földhöz jutott folyó évi novemberig összesen 97.619 egyén 181.668 kataszteri hold terjedelemben, s ezenkívül kishaszonbérletekben részesült 250.744 egyén összesen 536.291 kataszteri hold kiterjedésű ingatlanokon. A szóbanforgó, hivatalos úton beszerzett adatokból kétségtelenül kitűnik, hogy a földbirtokreform már eddig is rendkívüli jelentőségű eredményeket ért el, holott annak legfontosabb része, tudniillik a megváltási eljárások zöme, még ezután kerül az Országos Földbirtokrendező Biróság érdemi döntése alá.

Szabadkőműves jogrend. Rasch—Rothenstein uraknak egy szavuk sincs az új görög jogrend ellen, mikor a szabadkőműves kormány Konstantin király hat miniszterét, az alkotmányos minisztereket kivégeztette. Nagyon természetes, hogy ezt a bűncselekményt nem veszik észre liberális-nemzetköziet, mert ezt az ő elvtársaik követték el. Az újkori Európa történetében nem fordult elő még az, ami Görögországban most megtörtént. A király elűzése után Gunarisz miniszterelnököt és öt miniszterét kivégezte a Venizelosz szabadkőműves-radikális pártvezér forradalmi kormánya. Bűnük az volt, hogy a görög határokat annak idején messze kitolták Konstantinápoly alá s hogy nem akartak háborút vívni a magyarok és németek ellen. Venizelosz állt velük szemben, a francia és olasz szabadkőművesek megbízottja Görögországban, aki az ántánt parancsait teljesítette mindig. Ő üzte el két ízben is a görög nemzet nagyságáért küzdő királyt. Most az ő hívei ölték meg Gunarisz miniszterelnököt és társait. Az eset feltűnően hasonlít Tisza István meggyilkolásához. Az októbristák ilyen politikai fegyverrel dolgoznak. De azért ők kiabálnak legtöbbit a jogrend után.

Hit nélkül egy lépést, egy kapavágást sem fehefünk határozottan. Ezt a hitet, önbizalmat és önérzetet Széchenyi István lehelve nemzefünkbe.

MI HIR (A POLITIKÁBAN?)

A nemzetgyűlés a közigazgatási tisztviselők fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslatok tárgyalása során Fáy Gyula indítványára elhatározta, hogy

a törvényhatósági választásokat a közigazgatási reform megoldásáig, legkésőbb 1923. év végéig, elhalasztja.

Ezzel párhuzamosan elhalasztják a tisztviselők választását is, vagyis a ma fennálló helyzetet egy évvel meghosszabbítják.

A Magyar Tudományos Akadémia állami támogatásáról szóló törvényjavaslat vitáját Klebelsberg Kunó gróf válas- és közoktatásügyi miniszter nagyszabású beszéddel nyitotta meg. A javaslat értelmében

a kormány évente tizenkétmillió koronát bocsát az Akadémia rendelkezésére

elszámolás kötelezettsége nélkül. A pénzügyminiszter ezenkívül lehetővé tette a tudományos munkák kiadását azzal, hogy **tizenhatmillió koronát utalványozott papiros beszerzésére.**

Walkó Lajos kereskedelmi miniszter a tisztességtelen versenyéről szóló törvényjavaslat tárgyalása idején mondott beszédjében bejelentette, hogy az üzleti versenyt kellő határok közé szorítják. Ezzel a törvény nyel emelni fogják a kereskedelem színvonalát és nagy szolgálatot tesznek a fogyasztók érdekeinek. Akik a termelés viszonyait tanulmányozzák és az ország helyzetét tárgyilagos szemmel nézik, látják, hogy a mezőgazdaság nem elegendő az ország megmentésére és épen ezért súlyt kell vetnünk a kereskedelem és az ipar erősítésére is. Ez a javaslat

a borkereskedelem érdekeit is védi

és a viszonzosság elvénél jogva megvédhetjük saját javainkat, így a tokaji bort és más hazai borokat a tisztességtelen versenytől.

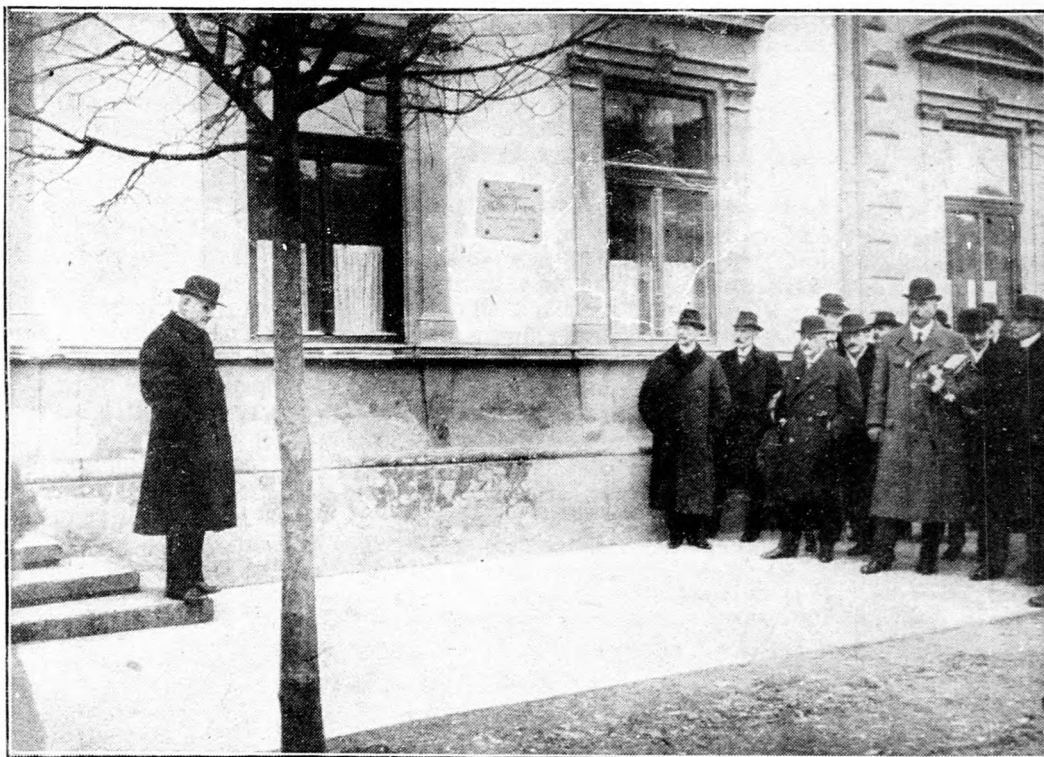
A balatonfüredi és tapolcai szőlősgazdák memorandumba foglalták kívánságaikat.

A memorandummal a kisgazdapárt közigazdasági és földmívelésügyi bizottsága együttes ülésen foglalkozott és a hazai bortermelés válságos helyzetének megoldására irányuló módosztatokat tárgyalta. Nagyatádi Szabó István földmívelésügyi miniszter kijelentette, hogy **a bor kivételét senki sem akadályozza, csak az a baj, hogy a külföldi államok nem akarják a magyar bort beengedni.** Ami a bortermelési adó elengedését illeti, **ha a borárok csökkennek, a pénzügyminisztérium is leszállítja az adót.** Walkó Lajos kereskedelmi miniszter biztosította a képviselőket, hogy a kormányban minden készség megvan arra, hogy **minél nagyobb mértékű borkivétel** legyen lehetővé. A maga részéről reméli, hogy ha nem is tudjuk megszerezni az összes piacokat, amelyeket azelőtt birtunk, de **legalább azt a bormennyiséget, aminek kiviteli lehetősége meglesz, feltétlenül ki fogjuk tudni szállítani.** Héjj Imre javaslatára **szűkebbkörű bizottságot küldtek ki a**

kérdés tanulmányozására. Ebben a bizottságban az összes bortermő vidékek képviselve vannak.

A szőlősgazdák memorandumba foglalt kívánságait Héjj Imre dr. képviselő vezetésével küldöttség nyújtotta át Walkó Lajos kereskedelmi és Kállay Tibor pénzügyminiszternek. A pénzügyminiszter válaszában kifejtette, hogy nagy figyelemmel foglalkozik a bor értékesítésének a kérdésével és igyekszik lehetőleg biztosítani a külföldi piacot. Ami a szőlősgazdák **hiteligényeit** illeti, természetes, hogy **olyan országban, ahol nincs elég tőke, a hitel is csak drága lehet.** Ezzel számolni kell addig, amíg külföldi kölcsönhöz nem jut az állam. **A szőlő és bor lepárolásának** a kérdésében a pénzügyminiszter a földmívelésügyi miniszterrel együtt fog dönteni.

A Kisgazdapárt legutóbbi értekezletén az **erdészeti javaslatokkal** foglalkozott és azokat elfogadta. **A földreform végre-**

Az aszódi Petőfi-emléktábla leleplezése.

Chugyik Pál evangélikus lelkész ünnepi beszédet mond az emléktábla előtt. Az emléktáblát azon a házon helyezték el, amelynek helyén állott Petőfi egykori lakóháza.

hajtása körül felmerült panaszok orvoslásával külön értekezleten foglalkozik. A Kisgazdapárt ugyanis mindenkor vállalt elveihez hiven eddig már ismételtlen állást foglalt a földreform végrehajtásának a gyorsítása érdekében és ezért állott most is **élére a végrehajtás gyorsítására irányuló mozgalomnak.** Bethlen István gróf miniszterelnök több ízben kijelentette, hogy a kormány programjának is ez a sarkalatos pontja.

Rakovszky Iván belügyminiszter

a közigazgatási reform

tervezetét **elméleti szakemberek** részére tartott értekezleten mutatta be. Az elhangzott felszólalások a **kinevezési rendszer mellett** foglaltak állást. A szakemberek helyesnek vélik, hogyha a jelenlegi típusok közé a **mezővárost** iktatják be és ennek hatásköre a járási ügykör egy részére és a **nagyközség feladatkörére** terjedne ki.

Az Orsz. Harangszakértő Bizottság felügyelete mellett készült következő harangokat szerelték fel a Harangművek r.-t. kitünő szerelői: Babarc r. k., Kisbajom ref., Kaposmérő ref., Heves r. k., Sánta r. k. A vállalat igazgatója, dr. Rejöd Tiborc, külföldi egyházi körök meghívására néhány hétre külföldre utazott.

+MEZŐGAZDASÁG+

Mi okozza a szikes talajok rossz termőképességét? *Irla: Herke Sándor fővegyész.*

(Két képpel.) Hazánkban körülbelül félmillió kataszter hold szikes talaj van; egyes helyeken csak kisebb foltokban fordul elő, más helyen nagy kiterjedésű, több ezer holdat is kitevő szikes területek vannak. Ezek a legrosszabb talajaink közé tartoznak, a gazdának sok bosszúságot, kellemetlenséget okoznak s nagyon megnehezítik a gazdálkodást.

Nem minden szikes talaj egyforma; a vegyi összetételét s a fizikai tulajdonságát tekintve, igen nagy különbségek vannak köztük. Vannak kötött agyagos szikek, laza homokos szikek, szódás szikek, szódánélküli szikek stb. Ezek használhatóság s termőképesség, fizikai tulajdonságuk, vegyi összetételük, a benne lévő sók mennyisége és minősége szerint nagyon különbözők. Egyesek a búzát is nagyon jól megtermik, mások csak legelőnek használhatók, néhol más, mint a székfű alig terem meg, de vannak egész kopár foltok is.

A szikes talajoknak gyenge vagy rossz termőképességét általában a kedvezőtlen fizikai tulajdonságaik és a bennük levő nagyobb mennyiségű oldható sók okozzák.

A szikes talajt általában jellemzi az, hogyha megázik, szétfolyó, pépszerű lesz. Ha erősen átázik, alig lehet rámenni: az ember lába bokáig belesüllyed a pépbe. Ha pedig kiszárad, összeálló, tömör s kemény lesz, néha olyan kőkemény, főleg a felszín alatti rétegében, hogy még csákánnyal is alig lehet vágni. Emiatt a megmunkálása igen nehéz. El kell találni, ki kell várni azt az időpontot, midőn nem túlságos lágy, de nem is nagyon kemény. Gyakran csak a felső vékony talajréteget lehet megszántani, mert az alsó rétegek oly kemények, hogy az eke nem megy beléjük, kiugrik belőlük. A mélyebben, 70—100 cm. mélységben levő talajréteg már lazább, nem ily keményen összeálló. A szikeseknél ez

a feltalaj alatti kemény, tömör réteg igen gyakori s ez a termőképességüket nagyon rontja. E réteg nehezen nedvesedik át, a vizet alig engedi keresztül, miért az esővíz megáll rajta: vízállások, tocsogók keletkeznek. Ezen tömött, kemény rétegen a növény gyökerei alig, vagy nem is tudnak keresztül hatolni. Ezért csak a felső, vékony talajrétegből kénytelen a növény táplálkozni s vízhiány miatt legtöbbször csak gyengén fejlődik. Ha a felső réteg kiszárad, a növény kiszűl. Az ilyen szikes talajon a sekélyre menő gyökerek miatt a növény földfeletti része is alacsony marad s a szárazságot nagyon megérzi. A nyári szárazságban igen szomorú, lehangoló képet nyújt az ilyen szikes legelő, olyant, mintha leperzselték volna. Ugyan tavasszal sem nyújt valami lélekemelő képet, mert akkor meg vízállások, tocsogók vannak rajta. A szikes talajok ezen tulajdonsága az egyik oka annak is, hogy egyes években, ha kedvező az időjárás, elég jó terméseket ad, vagy elég jó legelő is van rajta, míg más években a termés igen gyenge.

A szikes talajok gyenge termőképességének okozásában igen fontos szerepet játszanak a bennük felgyülemlett különböző sók, mint a szóda (szénsavas nátrium), glaubersó (kénsavas nátrium) és konyhasó (sósavas nátrium). Káros hatásuk kettős: igen gyakran ezek hozzák létre a szikes talajnak tömött és cseres voltát, másrészt, ha a sók nagyobb mennyiségben vannak jelen a talajban, a növény csak sínylődik, majd ki is pusztul. Némely szikes talajban olyan sok a só, hogy az a talaj felületén kivirágzik: söpörni is lehet. Ez a szódás szikes talajnál szokott előfordulni. Régen többfelé söpörték is a kivirágzott szódát (sziksót) s azt szappanfőzéshez használták. A mult század elején még külföldre is szállították a söpört sziksót s a híres szegedi szappant is ezzel főzték.

A szikes talajban lévő sók közül legkárosabb hatású a növényre a szóda, mert maró hatása van, kevésbé káros a konyhasó és glaubersó. Ha a sókat kimosással eltávolítjuk a talajból, a növény sokkal szebben fejlődik. Igen feltűnően mutatja ezt a mellékelt két képen bemutatott kísérlet. Egyiknél a csongrád megyei makraszéki homokos szikes talaj, másiknál az arad megyei siklői kötött szikes talaj lett vízzel átmosva s a talajon keresztül folyó sós víz a mezőhegyesi jóminőségű talajra öntetett. Mindkét szikes talaj eredeti állapotban olyan sok sót tartalmazott, hogy azon az árpa egyáltalában nem fejlődött, a kimosotton azonban oly szépen nőtt, mint a legjobb mezőhegyesi talajon. Ha pedig a sós vizet a termőképességéről híres mezőhegyesi talajba adtuk, abban az árpa épúgy nem fejlődött, mint a legrosszabb szikes talajban. Ezen alapszik az, hogy bizonyos szikes talajokat öntözéssel igen jó termővé lehet tenni. Nagyon szépen igazolják ezt az Orsz. M. Kir. Növénytermelési Kísérleti Állomásnak a békéscsabai rossz szikes talajon végzett öntözési kísérleteinek eredményei.

A szikes talajokban rendszeren nem a felső talajrétegben, hanem kissé mélyebben, legtöbbször 30—60 cm. mély rétegben van a sók zöme, de azért még 3—4 méter mélységben is van bennük só. Így ha a felsőtalaj csak kevés sót tartalmaz, abban a mag kicsirázik s a növény elég tűrhetően fejlődik addig, amíg a felső talajrétegben talál elegendő vizet s az alsó rétegekből a sók

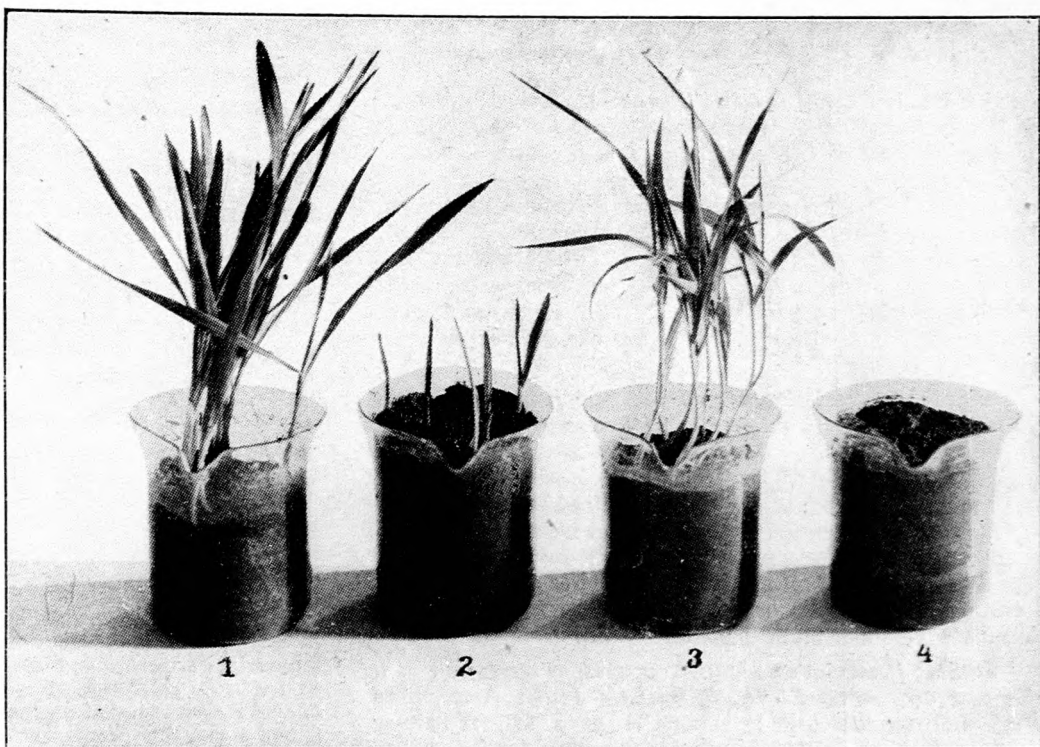

1. ábra.

1. Makraszéki szikes homoktalaj kimosva. — 2. Makraszéki szikes homoktalaj, eredeti. — 3. Mezőhegyesi talaj, eredeti. — 4. Mezőhegyesi talaj a makraszéki talajból kimosott sziksókkal itatva.

fel nem szívódtak. Ha azonban szárazság van, a felszívárgó talajvíz felviszi a sókat a felső talajba, mikor is a növény már csak sínylődik, majd elpusztul.

A különböző növények a több vagy kevesebb só-tartalmazó talajon nem egyenlően fejlődnek, mert nem egyformán érzékenyek a talaj sótartalma iránt. A búza kevésbé érzékeny mint a rozs, vagyis a búza sós talajon is elég jól megterem, míg a rozs már gyengén megy. A cukorrépa, napraforgó, köles szintén nem nagyon érzékenyek a sók iránt, azaz elég sok sót elbírnak a talajban, anélkül, hogy az a fejlődésükre káros hatással lenne. A gyümölcsfák közül a füge, mandula, körte elég jól tűri a sókat, az őszi barack, kajszinbarack, szilva már kevésbé. Igen jól tűri a sót a szőlő is.

2. ábra.

1. Siklói szikes talaj kimosva. — 2. Siklói szikes talaj, eredeti. — 3. Mezőhegyesi talaj, eredeti. — 4. Mezőhegyesi talaj a siklói talajból kimosott sziksókkal itatva.

A többtermelés eszközei közül a legfontosabbak egyike a talajművelés modernbbé tétele. Szomjas Gusztáv, nemzetgyűlési képviselő különösen az intenzívebb gépmunkát, a természet erőinek kihasználását és a szárazság elleni küzdelmet ajánlja a gazdák különös figyelmébe. Ahhoz, hogy én 30–35 centiméter mély szántást végezzek egy 1200 öles területen, 8 ökr és 2 ember szükséges; egy 60 lóerős Stack-motoreke 100 kg. benzinnel, egy emberrel naponta elvégez 6–7 holdat. Egy gözeke 10–12 holdat. Ki kell használni a vizierőt (sajnos, jórészt elvesztettük), a szeleket, a villanyoságot, a talajgázokat, a turfát, a lignitet, a szenet s átvinni a mezőgazdaságba. Termékeny vidékeken a csatornázást, a mezei vasutat, közutakat elágaztatni, hogy azok hozzáférhetővé váljanak. A szárazság ellen lehet sikerrel küzdeni a tarlóhántással, a mély műveléssel, a téli nedvesség elraktározásával, a nedvesség megőrzésével, amelynek eszközei a tárcsás borona, a borona, «kultivátor», henger és főleg a «kapa». Aki tehát a helyes talajművelést megtanulja, az talán nem fogja elérni azt, hogy állandó rekordtermései lesznek, de lesz jó átlagtermése és csak a legritkább esetben lesz rossz termése. A letaposott föld, pl. az utak, állatjárások, továbbá a tarlók, gyepek, lucernások nem veszik be a nedvességet, sőt egy nagy eső után is 2–3 nap alatt kiszáradnak, mert megvan náluk a hajcsövesség. A hajcsövesség ugyanaz, mint ami a kockacukor fokonskinti átmedvesedésekor észlelhető. Ha a kockacukor alá vizet öntök, egy pillanat alatt felszalad rajta a víz. Ha porcukrot állítok egy tányérba, az a víztől csak igen lassan ázik el, mert el van rontva benne a hajcsövesség. Így van ez a talajnál is. A porhanyó talaj hosszasan megőrzi az altalaj nedvességét, mert el van rontva a hajcsövessége, míg a tömődött talajban felszívódik, szél kifújja, nap elpárologtatja. Ennek a törvénynek ismerete nélkül nincsen gazdasági tudás. Nemszak azért kapálunk, hogy, amint tévesen hiszik, a gyomot irtsuk; fontosabb a nedvesség megtartása. Ezért boronálunk, ezért törjük össze hengerrel, fejszefokkal a rögöket, hogy földünk porhanyó legyen.

Mikor érett a bor a palackozásra? Ha a bor a levegővel való érintkezés után se zavarosodik meg és üledék se képződik aljában — akár melegebb, akár hidegebb hőmérsékletű helyre kerül — akkor már alkalmas a palackozásra. Csak a jobbminőségű, kifogástalan zamatú és tükörtiszta borokat szokták palackozni, mert az üveg, dugó, láda stb. tartozék sokba kerül, mi az olcsóbb borféléseknél nem fizetné ki magát. Néha megtörténik, hogy a bor e szempontból kifogástalan és a palackban mégis bizonyos idő múlva megzavarosodik. Ennek okát a dugóban vagy az üveg minőségében kell keresni. A penészes, korhadt dugóból a baktériumok belényomulnak a borba s abban rendellenes erjedést indíthatnak meg. Máskor a bor sava támadja meg a nem megfelelő anyagból készült üveget.

A termőtalaj őszi előkészítése a kender alá. A fonalas vetemények szaktanára, Füredy Lajos, a következőket ajánlja a kendertermelő gazdák figyelmébe. A kenderföldet ősszel a mélyítő szántás mértékéig újra fel kell szántani, esetleg hat ökrrel s még jobb, ha ezt gözekével végezhetjük, amivel elérjük, hogy télen át az eső és a hónap elolvadó vize lehúzódnak a barázda fenekére, úgy, hogy azután az ilyen szántás után a föld tavasszal nem fog egyhamar szenvedni a bőjti szelek szárító hatásától.

Az őszi szántást megelőzően a trágyát fog kellene a földre kihordani és széttergetni, ami szükséges leginkább a kendernél, amelynek sikeres termeléséhez egy kataszteri hold földre (1600 négyszögöl) 300 métermázsza jó istállótrágya feltétlenül szükséges. Az ilyen megtrágyázás után eszközölt őszi mélyszántás azután télen át pihen, tavaszra szétfagy és a tavaszi kiengedés után a legkorábbi vetést is megengedi.

Lenvetés alá a trágyázást mellőzni kell, mert különben elgyomosodna a vetésünk. Éppen azért a talajnak ilyen őszi előkészítése különösen a lentermelésnél fontos nagyon, mert a lenmagot hazánk melegebb vidékein rostnyeres kedvéért termelve, kora tavasszal kell vetni, rögtön a fagy kiengedésével (egyidejűleg a mák, a zab és a tavaszbúza vetésekor).

Az ősszel felszántott és tavaszra hamufinomságúra szétfagyott föld azután be lesz vethető minden újbóli felszántás nélkül, csupán a boronát és a porhanyítót híva segítségül.

A gyapjúanyag és rendement. A birkáról lenyírt bunda egész tömegében nem alkalmas szövőipari feldolgozásra. A gyapjúszála-korpa kívül a bundában marad a bőrről leváló korpa, a fagygyú és izzadságmirigyekből előtörő anyagok beszáradt maradványa, belékerül por, takarmányhulladék, alomszálak stb. azon levegőről, illetőleg alomról, melyben a birka tartózkodik. Ezért a kereskedő nem is a bunda súlya szerint fizeti a gyapjút, hanem a tiszta gyapjú képezi az adás-vevés alapját. Ez a tisztatlanságaitól megszabadított «gyapjúanyag» alig 1/3-át szokta adni a bundasúlynak. A gyapjúkereskedelemben azonban sokszor a «rendement» kifejezést is emlegetik. A «gyapjúanyag» kifejezi azt, hogy a bundasúlynak hány százaléka értékesül, használódik fel a posztó-, illetőleg szövőkészítéskor; minthogy pedig e «gyapjúanyag» 16–18% vizet vesz magába a raktározás és kezelés alatt, a «gyapjúanyag»-ot kifejező számhoz 17% víz súlyát hozzászámítják. Pl. ha egy birka bundája 5 kg. és «gyapjúanyaga» 33%, akkor «rendement»-je 38.61% lesz.

A falusi nép legkedvesebb olvasmányai az Uj Barázda kiadású naptárak.

TANÁCSADÓ

Kérdés. 1. *Fagyott testrészt hogyan kezeljük?* 2. *Mibe kerül 9 mm. önműködő Steyr-pisztoly és hol szerezhető fegyverviseletési engedély?* (B. F. I.) — **Felelet.** 1. A fagyás okozta duzzanat, vörösség és viszketegség elmúlik, ha az ember egy ideig a következő összetételű fagybalzsamot használja: félgramm kámför, egy gramm cinkoxid, két deka vaselin, két deka lanolin. Esténként a testrészt tíz percre meleg vízben áztassa, azután a szárazra törölt bőrt egy kevés balzsammal kenje be. 2. Mravkó fegyverkereskedőnél, Budapest, Károly-körút 9. szám alatt egy használt Steyr, nyolclövetű, 9 mm. pisztoly 7000 koronába kerül. Fegyverviseletési engedélyt a szolgabíró ad.

Kérdés. *Az olvasó körben különböző naptárt mutattak és azt mondták rá, hogy Önök adták ki. Miről ismerhetem meg, hogy a naptár az Önök kiadása?* (K. L. Hajdusámon és figyelmeztetésül mindenkinek.) — **Felelet.** A kiadásunkban levő naptárak belső címlapján alul ez olvasható: *Az Uj Barázda Lapkiadó Részvénytársaság kiadása.* Lelkiismeretlen árusok naptáraink népszerűségét tudva, értéktelen, összetakolt, selejtes naptárakon úgy szerelnének túladni, hogy a vevő előtt azokról azt mondják, hogy az Uj Barázda adta ki őket. A kiadásunkban megjelent naptárak pontos címét megtalálhatja a Vasárnap utolsó hirdetési oldalán.

Kérdés. *Romániában kiállított igazolvány érvényes-e és le kell-e magyarra fordítani?* (K. F. Izsák.) — **Felelet.** Amennyiben az igazolványt román hatóság állította ki, az a magyar hatóság előtt felhasználható anélkül, hogy magyar nyelvre fordíthatná.

Kérdés. *Vad- és házinyul, görény, róka, nyest, őz és szarvas bőrért hol értékesíthetem és az értékesítésig hogyan kell a bőrt kezelni?* (S. J. Somogyiszil.) — **Felelet.** A bőrt ajánlja megvételre Kovács P. József szücsárúgyárának (Budapest, József-körút 35). Jól tisztítsa meg, azután fapálcákkal feszítse ki a bőrt, hogy ráncra ne legyen és szellős, hűvös helyen helyezze el.

Kérdés. *Elsősztályú vitézségi éremről igazolványaim megszállott területen maradtak. Az érmét a 31. honvéd gyalogezredben kaptam. Hogyan szerezhetem meg az igazolványaimat?* (T. S. Sándorfalva.) — **Felelet.** A megszállott területekre írhat és kérje onnan igazolványainak megküldését, ha van reménye, hogy az a személy vagy testület, akinél az igazolványok maradtak, azt Önnek megküldi. Kérheti az éremigazolvány újból való kiállítását a veszprémi katonai parancsnokságtól is és ebben az esetben írja meg az érmére vonatkozó összes adatokat.

Kérdés. *Sakkversenyt hogyan rendezzünk? Mi a remis?* (B. J. Iván.) — **Felelet.** A versenyt csoportokban játsszák. Ha tizenöt-nél kevesebb a résztvevők száma, egy csoport játszik, ha több, két-három csoport. A csoport tagjai egyszer játszanak egymással. Ha két-három csoport van, akkor mindegyik csoportból az öt első alkotja a győztesek csoportját, amely csoportban levők egyszer játszanak egymással és közülük kerülnek ki a győztesek. A pat és a remis félpontot számít. Pat az, ha a király nem tud mozogni, amikor lépnie kellene, anélkül, hogy sakkot kapott volna. Remis az, ha a király ugyanazon helyen háromszor egymásután sakkot kap, illetve ha már az egyik fél sem tudja ellenfelét legyőzni. A játékosnak egy óra alatt tizenöt lépést kell tennie, különben vesztesnek nyilvánítandó, de egy játszma eldöntésére időtartam nincs megállapítva. A Magyar Sakkvilág szerkesztője: Kecskemét, Cseréputca 3. szám alatt van, szerkesztője Tóth László. Sakkönyv kiadóhivatalunktól rendelhető.

Kérdés. *Tizenhatéves vagyok, lehetek-e katona?* (M. F. Cibakháza.) — **Felelet.** Nem. A nemzeti hadseregbe csak azok léphetnek, akik tizennyolcadik életévüket betöltötték.

Üzenet a könyvrendelőknek. (S. J. Gige.) A Göre Gábor-féle könyvek egyelőre nem kaphatók. — (S. S. Hosszúhetény.) «A betyár kendője» című színmű nem kapható — (Sz. F. Törökszentmiklós.) Cséplőgépek szerkezete és kezelése 616 K, postaköltség 47-50 K. — (Egy előfizető Magyarbánsághelyes.) Vargha: Szőlőművelés 170 K, postaköltség 47-50 K. — (Ifjú B. J. Kunmadarás.) Eddig harminc-negy füzet jelent meg és egy szám ára 33 K, azonban egy-egy füzet több számból is áll. Egy füzet postaköltsége 47-50 K. — (B. Gy. Rempekölös.) A kérdezett könyv nem kapható. Könyvet csak a pénz előzetes beküldése mellett küldünk. — (K. S. Berekszőrmény.) Az «Obsitos» című népszínmű nem kapható.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Gazdatársadalmi hírek.

Meghosszabbították a kedvezményes vagyonváltás befizetésének határidejét.

A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amellyel az ingatlanok, a felszerelési tárgyak, az áruakciók, az ipari üzemek és egyéb jóságok vagyonváltásának kedvezményes lerovására kiúzótt határidőt, a törvényhozás utólagos jóváhagyásának fenntartásával, december 31-ig meghosszabbítja.

Az Alföld fásítása és erdősítése.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület növénytermelés és közgazdasági szakosztálya az elmúlt héten együttes ülést tartott. Fabricius Endre titkár először az erdőgazdasági érdekviseletről szóló törvényjavaslatot ismertette és rámutatott azokra a pontokra, amelyeket a mezőgazdaság szempontjából módosítandónak tart. Az elnök javaslatára az ajánlott módosításokat egyhangúlag elfogadták és annak eszközölését az illetékes tényszóktól kérni fogják. Majd részletesen foglalkozott az *előadó az erdősítési és fásítási törvényjavaslatokkal.* Hangsúlyozta, hogy az erdősítés és fásítás fontosságát és jelentőségét a gazdák elismerik, azonban tiltakoznak az erdősítési és fásítási kötelezettségnek teljesen a gazdákra való hárítása ellen. Kívánatosnak tartják, hogy az állam ebben a tekintetben a magántevékenységet buzdítsa, de ebből a tevékenységből vegye ki a részét az állam és városok is. Helyesnek tartja az *alföldi tanyák befásítását*, az utak fákkal való szegélyezését. Hangoztatja azonban, hogy *nem lenne helyes mezőgazdasági területeknek a termeléstől való elvonása.* Többek hozzászólása után a gyűlés a javasolt módosításokat elfogadta.

A váltásbúza december havi ára.

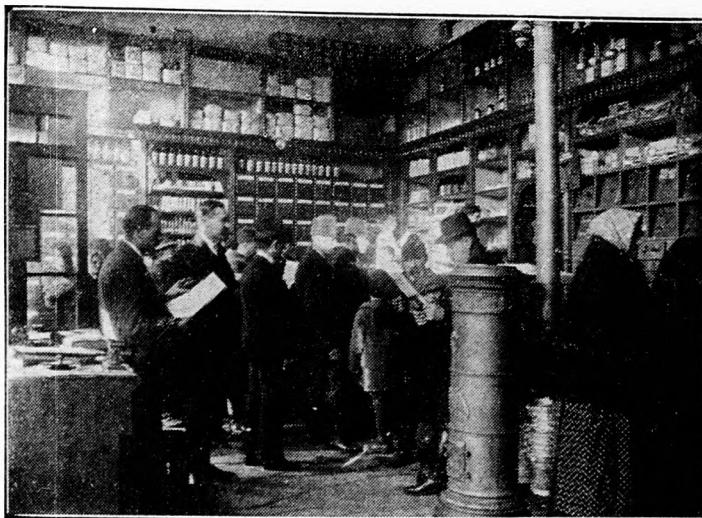
A pénzügyminiszter a mezőgazdasági ingatlanok vagyonváltása fejében fizetendő búza árat a földművelésügyi miniszterrel egyetértően december hónapra métermázsanként tízezer koronában állapította meg.

Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete.

A Vitézi Szék a vitézek gazdasági érdekeinek megóvása és mezőgazdasági működésének legerősebb fejlesztése céljából *Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete* címen új mezőgazdasági szerv fölállítását határozta el s ennek alapítási tervzetét már el is küldte a vitézeknek. Az új szövetkezet működési köre kizáróan a vitézre korlátozódik s ennek megfelelően tagjai csak vitézek lehetnek. Az Országos Központi Hiteliszövetkezet és a Hangya készséggel támogatja az új alakulást. A csongrádmegyei vitézi szék a szövetkezet alapozásához *egy millió korona* értékű részvényt jegyzett.

Megváltási eljárás alá kerülő birtokok.

Az Országos Földbirtokrendező Biróság nov. hó 20–25-ig tartott ülésein a következő községekben rendelte el a megváltási eljárás foganatosítását: *Noszvaj, Bogács és Bükkszére* községeknek az egri érsekség, egri főkapitány és a szatmári püspökség birtokára; *Noszlop és Doba* községeknek — *Kovachich* János birtokára; *Nagyrécsé, Virághegy, Gáspárhegy, Zalaszentjakab* és *Zalasárszeg* községeknek — *Valkó* Ágoston birtokára; *Cseke* és *Semjén* községeknek — a jászvári premontrei kanonokrend, *Fisch* Jenő és *Majláth* József gróf birtokára; *Győrszentiván* községnek — több győrszentiváni és környékbeli birtokos birtokára; *Budapesti* lakosoknak a székesfőváros nagyzuglói birtokára, ház-helyekért; *Lácza* községnek (házhely); *Sály* községnek (házhely); *Sorokufalu, Kisunyom, Sorokútfa, Nemeshollós, Egyházasadóc, Sorkikápolna* és *Kissárosok* községeknek — *Haupt* báró, *Buchenróde* István és *Tulok* Jenő birtokára; *Dunakiliti* községnek — *Pálffy* Sándorné grófnő szül. *Batthyány* Erzsébet birtokára; *Vas-hosszúfalu, Hosszuperesztig, Bögöte* és *Duka* községeknek — *Batthyány* Lajos gróf-féle hitbizományi, *Erdődy* Sándor gróf, *Szentivány* Oszkár és *István* Jenő birtokára; *Bókaháza* községnek — *Oltay* Guidó birtokára; *Szokolya* községnek — a jánospusztai uradalom és iparművek r.-t. birtokára; *Nagykopáncs* községnek — a «Délvidéki közgazd. bank r.-t. Szabadka» birtokára; *Köröshegy* és *Kereki* községeknek — *Széchenyi* Viktor gróf birtokára; *Darány* és *Kastélyosdomb* községeknek — *Erdődy* Rudolf gróf, *Széchenyi* Frigyes és *Antal* grófok birtokára; *Vámosmikola* és *Perőcsény* községeknek — a Huszár-féle hitbizományi és *Pongrácz* Jenő gróf birtokára.

Képek a csongrádi «Hangya» szövetkezetből.

Balról: A szövetkezet boltja. Jobbról: A szövetkezet igazgatósága.

Olcsó korpa a tejtermelő gazdáknak.

Az ellátatlanok lisztszükségletének biztosítására a kormány-nak körülbelül hárommillió métermázsza gabonára van szüksége és ennek folytatán nagyobb mennyiségű korpa marad vissza a hatóságai őrlésből. Ezt a mennyiséget a szakkörökben körülbelül négyezer vagonra becsülik, amelyet a közlekedési minisztérium kívánsága szerint a tejtermelő gazdáknak fognak juttatni. A kormány utasítására fölszólították a tejtermelő gazdákat, hogy jelentkezzenek a korpáért, eddig már annyi előjegyzés történt, hogy ezek a készlet legnagyobb részét igénybe veszik. A szállítás a napokban megkezdődik és a tejtermelők a napi árnál hét koronával olcsóbban kapják a hatósági korpát.

Az egyházi földek haszonbérét felemelik.

Várady L. Árpád kalocsai érsek utasította papságát hogy a plébánia-, tanító-, iskola- és templomföldek haszonbérének az 1922/23. gazdasági évre történő felemelését az illetékes bíróságoknál december hó 31-ig kérelmezzék, amennyiben az egyházi földek haszonbérét alacsonyan állapították meg.

Az Ipartestületek Országos Szövetségének nagygyűlése. Az elmúlt vasárnapon több ezer főre menő közönség gyűlt össze a fővárosban az Ipartestületek Országos Szövetségének nagygyűlésén. A nagygyűlés napirendjén szerepelt minden kérdés, ami ma a magyar kézműiparosságot közelről érinti. A nagygyűlésen Pálffy Dániel elnökölt, aki megnyitó beszédében üdvözölte a pénzügyminiszter képviselőjében megjelent dr. Zsigmond Emil h. államtitkárt, valamint a megjelent nemzetgyűlési képviselőket. A nagygyűlésen Usetty Ferenc volt nemzetgyűlési képviselő beszélt elsőnek, majd Perlaky György nemzetgyűlési képviselő fejtette ki az iparosság kéréseit helyzetének javítása érdekében. Zsigmond Emil helyettes államtitkár üdvözlő szavai után Farkas Elek nyújtotta be határozati javaslatát, melyben felkéri a kormányt, hogy a kézműiparosságot a betegségvizsgálási járulékelőleg alól mentesítsék. Dobsa László határozati javaslatával azt mondta ki a nagygyűlés, hogy arra kéri a kormányt, hogy a kézműiparosságot a munkások adójának levonása és az ezzel kapcsolatos teendők és szavatosság alól mentesítse. Füredi Lajos határozati javaslatot terjesztett be arról, hogy a kormány vegye sürgős revízió alá az uszorbíróságokról szóló törvényt. Ugyancsak elfogadta Dobsának a forgalmi adó-blokkrendszer megszüntetése tárgyában beadott javaslatát, amelyben kérték a kormányt, hogy állítsa vissza a bélyeglerovási rendszert, vagy térjen át az átalányrendszerre. Kovács József a felemelt postadíjak és telefondíjak ügyében terjesztett elő határozati javaslatot, melyben ezen horribilis terhek alól valamiképp való mentesítését kérte a nagygyűlés. Ezután Örfy Imre nemzetgyűlési képviselő jelentette be, hogy már tárgyalta a pénzügyminiszterrel, aki megígérte a blokkrendszer felfüggesztését és ennek a kérdésnek teljhatalmú rendezésével Varga államtitkárt hatalmazta fel. Strausz István, majd Zeőke Antal és Eckhardt Tibor képviselők szólottak még az egybegyűltekhez, majd elhatározták, hogy az iparosság kívánságait memorandumba foglalva átnyújtják a kormánynak.

Mussolini átmenő forgalmat követel magyar áruk számára Fiuméba. Mussolini miniszterelnök Lausanneban azt kérte Nincsicz szerb külügyminisztertől, hogy haladéktalanul nyissák meg a vasúti forgalmat Fiume és Jugoszlávia között és engedjék meg az átmenő forgalmat a magyar áruk számára Fiuméba. Olaszország — mondotta Mussolini — ellenkező esetben a trianoni békeszerződés értelmében a népszövetségtől a Fiume-budapesti külön vasúti vonal újraváló megnyitását követelné. Olaszországnak egyébként az a szándéka, hogy az összes utódállamokkal gazdasági szerződéseket létesít. Itt említjük meg, hogy a Romanelli ezredes tiszletére rendezett díszebéd alkalmából Csernoch János dr. hercegprímás és Berzeviczy Albert dr., az Akadémia elnöke, mint a Romanelli Bizottság elnökei, meglehangú táviratban üdvözölték Mussolini olasz miniszterelnököt. Erre a táviratra Mussolini a budapesti olasz követ — Castagneto herceg — útján szintén igen meglehangú táviratot küldött. Válaszában köszönetének nyilvánítása mellett őszinte rokonszenvéről biztosítja a magyar nemzetet, amelyhez közös törekvések történelmi kapcsolata fűzi Olaszországot.

Megkezdí inségenyhító munkáját a Horthy-akció. Az Alföld egyes városaiban, annyira előrehaladt a kormányzó ő főméltsága által megindult inségenyhító mozgalom, hogy már meg lehet kezdeni az adományok kiosztását is. Igy Hódmezővásárhelyen a segítségre jelentkezett mintegy ötezer egyszáz számára legközelebb nagyobb mennyiségű lisztet és tűzifát utalnak ki. A város egyben intézkedett, hogy a betegek, gyermekek és teljesen munkaképtelnek kivételével a többi segélyezendőket csupán közmunka ellenében iuttassák élelmszerhez, illetve tüzelőféléhez.

A Kivándorlási Tanács újjaalakulása. A kivándorlási tanács a kivándorlási törvény alapján az 1923—25. évekre újra alakult. Az elmúlt héten tartott alakuló ülésen Rakovszky Iván belügyminiszter nagy elismeréssel emlékezett meg a tanács régi legtevékenyebb tagjainak: Bernát Istvánnak, Buday Barnának, Gaál Jenőnek és Matlekovits Sándornak kiváló munkásságáról. A belügyminiszter ezután rámutatott azokra a nagyjelentőségű kérdésekre, amelyekkel a tanács foglalkozni hivatott. Ilyen kérdések az északamerikai, kanadai és délamerikai kivándorlás ügye, a bányamunkások vándormozgalma és az építőmunkások elvándorlása. Az újjaalakulás során a tanács elnökévé újból Gaál Jenő egyetemi tanárt, helyettes elnökévé Buday Barna gazdasági főtanácsost, jegyzőjévé pedig Frankó Zénó külügyminiszteri titkárt választották meg.

Hegedüs Lórándot könnyebb baleset érte. Hegedüs Lóránd volt pénzügyminiszter egyik németországi fürdőhely szanatóriumában tartózkodik. A napokban Hegedüs Lóránd a szanatórium magas földszintjén lévő ablakából valami véletlen folytán kizuhan a kertbe. Szerencsére egy virágágyra esett és semmi baja nem ért. Egy ápolónő az utolsó pillanatban megragadta, de ő kiesett az ablakon. Az ápolónő könnyebb sérüléseket szenvedett.

Kivégeztek hat görög minisztert, András herceget száműzték Görögországból. Athénban a forradalmárok alakították kormányt *Conatasz* forradalmi vezér elnöklete alatt. A forradalmi kormány törvényszék elé állította a háborús kormány tagjait s a háború elvesztéséért okolt hadvezéreket. Őt volt minisztert és egy tábornokot bűnösnek mondták ki azért, mert elitkolták a Konstantin király visszatérésével járó veszélyeket s engedték, hogy a görög népet egy reménytelen háborúba vigye az ántánt. András herceget, a király testvérét, aki a második hadsereg parancsnoka volt, száműzésre ítélték. Hiába tiltakozott Anglia a miniszterek kivégzése ellen, a halálos ítélet végrehajtották. Anglia ezért meg is szakította a diplomáciai összeköttetést az athéni kormánnyal. András herceg már elhagyta Görögországot. György király a miniszterek kivégzése ellen tiltakozott, de szava nem volt elegendő életük megvédésére, mert maga a király is fogoly a palotájában.

A királyi család birtokai eladhatók. A nagykövetek tanácsa a királyi család birtokai ügyében megállapodásra jutott s eszerint az utódállamok a királyi család zár alá vett birtokait eladhatják és az eladott birtokok értékéből alapot állítanak föl, amely a királyi család civillistájának fedezésére szolgál.

Eger városa kétszázezer koronát szavazott meg Gárdonyi Géza síremlékére. Eger város képviselőtestülete kétszázezer koronát szavazott meg Gárdonyi Géza síremlékének építési költségeire. A mauzóleum költségeire országos gyűjtést rendeznek s ezt kezdte meg a közgyűlés nagy adományával.

Ahol négy fivér egy napon nőül. A mai világban, amely annyi elcsüggesztő jelenséggel szolgál a hazája sorsáért aggódó léleknek, felüdülésként hat az a hír, amelyet *Székesfehérvárról* kaptunk. A fejérmegyei Gyuró község anyakönyvvezetője előtt a minap egyszerre négy fivért jelent meg, hogy házasságot kössön. A négy Lázár-fivérről van szó, akik a világháború idején együtt víteztek a 17-es honvédelgyalozzeredben s mind a négyen számos kitüntetéssel tértek vissza polgári foglalkozásukhoz. Négyük közül Lázár Gábor *Posztier* Zsófiát, Lázár János *Horváth* Juliannát, Lázár Imre *Kontra* Jolánt, Lázár Zsigmond pedig *Kontra* Zsófiát vette feleségül.

Elfogtak egy alföldi haramiavezért. *Farkas* János szabadszállási napszámost évekként töbrendbeli lopás és csalás miatt két évi börtönre ítélték el. Büntetése kitöltésére a napszámost a Kistarcsa határában fekvő állami pusztára küldték munkába. *Farkas* egy őrizetlen pillanatban megszökött és azóta nyoma veszett. Utóbbi időben a Nagyalföldön mind gyakrabban lettek a rablások. Főként arról érkezett sok feljelentés, hogy a tanyákról elkötik a marhát. A csendőrség azonnal nyomozásnak látott, melynek során újabb és újabb feljelentést tettek a károsultak. A nyomozás végül kiderítette, hogy *Farkas* János szökött rab garázdálkodik az Alföldön, régi cimboráiból haramiabandát alakított, átkalandoztak a Tiszán is, ahol szintén egész sereg lopást követtek el. A csendőrségnek a napokban sikerült letartóztatni *Farkas* Jánost, aki feltűnő eleganciával volt öltözködve és a pénztárcája is duzzadásig tele volt ezresbankokkal. Az újkori betyárvezér tetteit nem akarta megnevezni, de a csendőrség nyomukban van. Eddigi megállapítások szerint a banda mintegy huszonhat millió korona kárt okozott. A lopott jószágokat a Tiszántúl adták el. Egy *Szabó* Imre nevű révész szállította át rendszerint a haramiákat a túlsó partra és minden egyes szállításért háromezer koronát kapott. A csendőrök a révészt is letartóztatták.

Kaposvárot is földrengés volt. Az elmúlt hét hétfőjén hajnalban, pontosan három óra húsz perckor, Kaposvárot is átvonult a Dunántúl déli részét megremegtető földrengés. A földlökések itt csupán kisebb mérvűek voltak és kárt alig okoztak. A földrengés összesen nyolc másodpercig tartott és a kaposvári földtani készülékeken világosan fölismerhető volt.

Franciaországból kitiltják a valutaüzéreket. A francia kormány erélyes intézkedéseket léptetett életbe a francia fővárosba csődülő valutaüzérek ellen. Ugyanis a frank árfolyamnyatlása következtében a valutaspekulációs nemzetközi bandája most Párisba kezd özönlenni, miután Bécs, Berlint megkopsztották. A párisi rendőrség azonban gátat vet a sáskahadnak és máris hetven valutaüzérkéddel foglalkozó idegent utasított ki az ország erületéről.

Az innsbrucki diákok a numerus klauzusz mellett tüntettek. Az innsbrucki egyetem katolikus német és német nemzeti diáksága tartó fölvonulást rendezett a városon végig és a zsidó egyetemi tanárok és a zsidó diákság számának korlátozása érdekében tüntetett. A rektori hivatalban ilyen értelmű memorandumot nyújtották át.

Titokzatos módon hipnotizáltak egy leányt Budapesten. Az elmúlt héten a Szabadság-terén sétált *Juhász* Julia haztartási alkalomú gazdájának a kislányával. Amikor ismét hazatért, rosszul lett és összeesett. Érthetetlen mondatokat kiáltozott valamilyen emberrel, aki nem engedte feljönni a lakásba. *Juhász* Juliához orvost állapította, hogy a leányt elaltatták. Beszállították a Rókus-kórházba, ahol csak harmadnapra tért eszméltre, de kihallgatni még nem lehetett, annyira gyenge. A rendőrség széleskörű nyomozást indított ebben az ügyben.

New-York a mulatóhelyek városa. New-York, a leggazdagabb város, leggazdagabb a színházakban, orfeumokban és mozikban is. Sehol a világon nincs annyi szórakozóhely, mint itt. Az állandóan nyitva lévő s legfeljebb hatszáz ülőhelyes színházak, orfeumok, mozik száma 398. A 600—2000 ülőhelyes mulatóhelyek száma 200. Ezek között a legtöbb olyan mozi, ahol énekes előadások is vannak. Rendes színház, ahol nagy színlelőadásokat s zenei előadásokat tartanak körülbelül száz van New-Yorkban. A legtöbb színházban 5000 ember fér el. A 398 kis színházban, ha átlagosan 450 férőhelyet veszünk, 200.000 ember fér el. A közepes nagyságúakban, átlag 1000 embert véve, 200.000 ember szórakozhat naponta. Végül a nagy színházakban, átlag 3000 látogatót véve, 300.000 szórakozik, úgy hogy mind összevéve, New-Yorkban naponta átlag 700 000 szórakozik.

Altatószer a pénzszerényben. A kasszaőrök ma már modern eszközökkel dolgoznak s a legerősebb páncélszerényt is megolvasztják. Egész műhelyfőszereiest cipelnek a betörők ilyen bankrablásához s néhány óra alatt lyukat olvasztanak a páncélszerényben. Most azonban egy újabb találmány fogja őket megzavarni bűnös munkájukban. Németországban ugyanis feltaláltak olyan gázt, amely szempillantás alatt elaltatja az embert. Az altatószert vékonyfalú üvegekbe szorítják s beleteszik a páncélszerényekbe. Betöréseknél, ha olvasztják a páncélfalat, a vékony üveg a melegség következtében elpattan s a gáz a fűrt lyukon kiömlik. A betörő még nem is gondol a védekezésre s máris alszik a megkivánt pénz mellett. A börtönben magához térve azután gondolkodhat: ki ügyesebb, a modern eszközökkel dolgozó betörő-e, vagy pedig az agyafúrt feltalálók?

Már a fákat védő rácsokat is ellopják a pesti utcán. A székesfőváros kertészete följelentést tett a rendőrségen, hogy a sétányokon és az utakon ismeretlen tettesek ellopják a fákat védő rácsosarakat. Az ellopott rácsok közül sokat megtaláltak több ócskavaskereskedőnél, akik ellen eljárást indítottak orgazdaság miatt. A rendőrség két ócskavaskereskedőt letartóztatott, mivel nyilvánvaló, hogy a holmit nem jöhizeműen vásárolták.

Egyébként jó napja lett volna... Az egyik angol lapban olvassuk a következő esetet: Egy Londonban jólismert kereskedőnek meghalt a felesége s a temetésnél az első kocsiiban a kereskedőnek az anyósa mellett kellett helyet foglalnia. A kereskedő ez ellen hevesen tiltakozott a temetésrendezőnél, ez azonban kijelentette, hogy a dolgot már semmiképpen sem lehet változtatni. A kereskedő erre dühösen szólt a rendezőhöz:

— Hát volt szíve magának így elrontani az egész napomat!?

A tisztviselő papucsban — nem tisztviselő. *Lichtenberg* németországi városkában lopták a krumplit s a rendőrség nem tudta a tettest kinyomozni. Egyszer kora hajnalban egy tejkereskedőnek mégis sikerült a krumplitolvajok egyikét nyakoncsípni s elvinni *Schumacher* rendőrtisztviselő közeli lakására. A tisztviselő még papucsban volt, egyébként azonban már egyenruhája feszült testen, mikor a korai látogatókat bejelentették. *Schumacher* a helyszínen kihallgatta a krumplitolvajt, aki azonban tagadott s az megnevezte az igazi bűnösöket. Erre a tisztviselő szabadon engedte természetesen — az igazi krumplitolvajt. A dolognak komolyabb folytatása lett, mert *Schumacher* vád alá fogták fogolyszabadítás vétsége miatt. A rendőrtisztviselő ügyvéde azonban ravasz ember volt s a tárgyaláson azzal védekezett, hogy *Schumacher*nak papucs volt a lábán, amikor a tolvajt elővezették. Papucsban *Schumacher* magánember és nem tisztviselő, mint magánembernek pedig nincs joga senkit sem letartóztatni. A bíróság elfogadta ezt az érvet s így mentette meg a rendőrtisztviselőt a papucs — a büntetéstől.

A világ legöregebb bora. A világ legöregebb borát a speyeri bormúzeumban őrzik. A bor igen sűrű s egy római üvegben van, amely évezredekig is megmarad. *A bor a Krisztus utáni harmadik századból való* s Speyer környékén találták. Az üveg hasonló a most használatos literes üveghez. Természetes, hogy az ezerhétszáz éves bor ma már nem élvezhető.

Honnan származtak háziállataink? A háziállatok olyan megszelídített vadállatok, melyek nemzedékeken keresztül megszakítás nélkül állandó életközösségekben éltek már az emberiséggel s lezármazottjaik fokról-fokra jobban elütnek őseiktől. Egyes tudósok felfogása szerint az ősember szemei előtt nem a haszon, illetve kihasználhatóság lebegett az állatok megszelídítési kísérleteinél — hanem a társasélet ösztöne s a magány unalmának és kellemetlenségeinek elkerülésére való törekvés ösztönözte állatszeliidítésre. Ez a felfogás csak az éneklő madarak szeliidítésére vonatkozatható teljes joggal, mert a legtöbb háziállatnak, különösen a szarvasmarhák, juhok és a szárnyasok fogságbantartási kísérleteinél kétségtelenül a használhatóság lebegett kezdettől fogva őseink szeme előtt. Még csak a kutya és macska tartására sem mondhatjuk, hogy kizárólag a társasosztón kielégítését szolgálta, ha figyelemre méltatjuk sokféle hasznukat. A kutyanak őse vagy a farkas, vagy a sakál volt, mert ennek a két állatnak van a kutyához hasonlóan negyvenkét foga és kerek pupillája. Nagyon érdekes, hogy az ősember korából származó leletekkel együtt egy sakálhoz teljesen hasonló állat csontvázát találták meg, mely állat tehát nem lehetett más, mint egy domestikált (háziállattá szeliidített) sakál. A másik legáltalánosabban ismert háziállatunk a macska. A házimacska őse nem a vadmacska, mint azt általában gondolják, hanem egy Afrikában jelenleg is vadon élő és igen könnyen szeliidíthető macskafaj — az úgynevezett fakó macska, mely természetben, koponyájának alkatában és testének más külső és belső tulajdonságaiban is csaknem azonos viszonyokat mutat a házimacskával. A tüzesvérű keleti lovak őse a belső ázsiai steppéken (füves síkságokon) ma is vadon élő Przewalsky-féle vad ló. A nyugodt vérű, nehezekebb nyugati lovak őse már a nagy jégkorszak idejében kipusztult, tehát ezek a lovak egy teljesen más csoportból származtak. A szarvasmarhák származásának kérdése még nincs teljesen tisztázva. A juhok és kecskék ősei az ázsiai hegyek szikláin ma is vadon élő vadkecskék és juhok között foglalnak helyet. A házi tyúkok az Indiában és a malayi szigetvilágon igen elterjedt bankiva tyúkokkal mutatnak nagy hasonlóságot. A páva szintén Indiából származik s Görögországba már a klasszikus ókorban eljutott, de Európában csak a középkor óta ismeretes. Az itt felsorolt néhány példából is világosan kitűnik, hogy szeliidített háziállataink ősei jórészt Ázsiából s innen is főleg Indiának állatvilágából kerülnek ki, tehát a legnagyobb valószínűség szerint ezen a vidéken élhettek a legelső állatszeliidítő ősemberek is. *Dr. K.*

TRÉFÁK

A szerencsétlen színműrő.

X. Y. szindarabíró bánatos arccal rója a pesti utcát. Hóna alatt nagy paksamétát cipel: legújabb darabjának a kéziratát. A bánat fellegei persze nem egyéb okból övezik babérkoszorú helyett a szerencsétlen műzsafi homlokát, minthogy sehol sem adják elő nagyratartott darabját.

Egy ismerőse jön szembe, aki mindjárt leolvassa az arcáról, hogy miféle bánat emésztí.

— Te — szól hozzá — akarod, hogy előadják a darabodat egy színházban?

— Hogyne, hogyne!

— Menj el este a Nemzetibe, tedd be a kabátoddal együtt a ruhatárba, meglásd, ha elmész, *előadják...*!

A válasz fájdalmas.

«Kedves Nagysád, miután eljegyzésünk felbomlott, kérem, küldje vissza leveleimet, melyeket Önnek írtam!»

Válasz: «Szó sincs róla, Uram, a leveleket beküldöm az egyik vicclapnak.»

Kinek mihez van köze?

Gyanútlanul sétál egy férfi az utcán. Egyszerre valaki hátulról rettenetesen csap a vállára:

— Szervusz, Pista! — kiált az ismeretlen.

A sétáló megfordul és ugyancsak meglepődik, mert a kedélyes ütlegetőt soha életében nem látta és őt nem is Pistának, de Józsinak hívják.

De meglepődik a másik is.

— Bocsánat — dadogja zavartan — azt hittem, hogy egy barátom sétál erre...

— No de még se járja — tiltakozik a válloncsapott — hogy még ha barátjáról is van szó, ekkorát üssön reá!...

— Kedves uram — feleli a másik — ahhoz ugyan magának semmi köze sincs, hogy *mekkorát ütök a barátaimra!*

Mi címen?

Sanyaru Vendel két heti szabadságot kapott. A szabadsága megkezdése előtt bement a hivatalfőnökéhez:

— Kérek szépen, főnök úr, ezer korona előleget.

— Mi címen? — mordul rá a főnöke.

— *Pacsirta-utca 116!* — mondja ártatlanul Vendel.

REFORM-FOGÁSZAT.

Műfog kaucsukba foglalva 500 K. Reform lemezen műfog 1000 K. Reform műfog szápadlámentes 1500 K-tól 2000-ig. Amerikai porcelán fogkorona 2000 koronától. Plombák, fogtisztítás mérsékelt áron. Vidékieknek soron kívüli rendelés egész nap. Vasár- és ünnepnap 10-1-ig. **Dentist FENYVESI MÉNYHÉRT** fogászati intézete, Budapest, IX. ker., Ráday-utca 5. szám. (Kálvin-tér mellett.)

SZÖVETKEZETEK FIGYELMÉBE!

Elsőrendű színbőrből készült férfi-, női-, gyermekcipők, box-, sevro- és zsíros-bőrből a legjutányosabb napi árakon szerezhetők be a

„HANGYA“ CIPŐOSZTÁLYÁNÁL.

Tehénbőr-csizmák, boxcsizmák, munkáscipők nagy választékban.

Nyersbőröket

(róka, nyest, görény, nyúl, stb.)

a legmagasabb napiáron veszünk.

TEUTSCH JÁNOS és FIA

nyersbőr és szőrmeáru nagykereskedők

Budapest, V., Nádor-utca 14. sz.

TITKOK FÖLDJE

Buday Barna könyve egy óceáni szigetre vetődött tengerész regényét adja elő lebilincselő érdekességgel. A könyvet művészi kivitelű képek díszítik. Megrendelhető kiadóhivatalunkban

80 KORONÁÉRT,

portóért külön még 45 korona küldendő.

CSALÁDI-ISKOLAI-SZÍNHÁZI MOZIT

AKAR?-IRJON!

HATSCHÉK FARKAS MOZI BÉST
IV. KÁROLY-KÖRUT 26.

Hálószobák, ebédlők, teljes lakberendezések legolcsóbban készítőnél. **BODON** műasztalos bútorgyártóházában, **Péterfy Sándor-u. 42.,** Garay-térnél. Vidékieknek díjtalan csomagolás és szállítást.

Szakorvos rendelő vér- és nemi betegek részére. **Exást salvarsan-oltás!**

Rendelés egész nap.

VII., Rákóczi-út 32., I. em. 1. (Rókkussal szemben.)

Mielőtt

naptárt vesz!

nézze meg a borítékon belüli első oldalt s csak ha látja, hogy az «Uj Barázda» lapkiadó részvénytársaság kiadása, **akkor vegye meg.**

Az élet költészete.

A gyermekélet — bájos mese; a legénykor — vidám költemény; a házasság — rémregény...

Ha a férj beteges.

Két néni találkozik az utcán:

— Mi ujság Kovácsné asszony?

— Ne is kérdezz. A mult hónapban eltemettük az uramat.

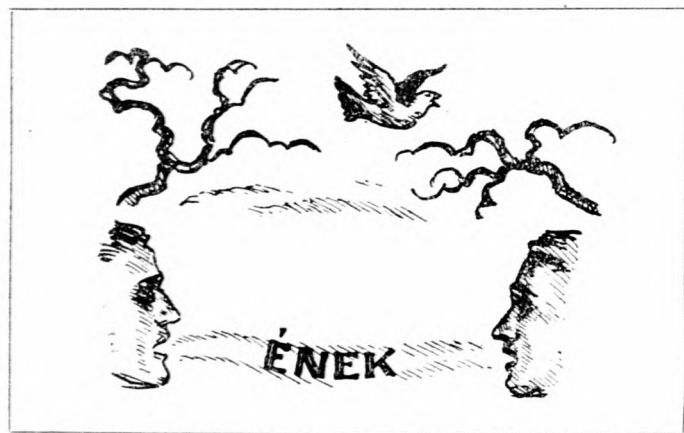
Persze, persze, nem fogadtam meg a tanácsot, mikor menyasszony voltam és folyton mondogatták: ne menj lelkem a Bélához, beteges ember az.

— És hány évet élt az ura?

— *Kilencvenkettőt.*

REJTVÉNYEK

1. Képrejtvény.

(Beküldte: Wellinger József.)

2. Betűrejtvény.

ZS
b

Az első szótagom fűszernek használód,
Nincsen olyan konyha, hol meg nem találod.
Második szótagom fejedet díszíti,
Gyerekek csúfolják, aki elveszíti.
Mind a két szótagom egymás mellé rakván,
Felszáll — a megfejtés — az olvasó ajkán.

(Beküldte: Solti Tóth János Csengődről.)

3. Versesrejtvény

(Beküldte: Szentpéteri István Kovácsvágról.)

A rejtvenyek helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 53-ik számunkban közöljük.

A 47-ik számban közölt rejtvenyek helyes megfejtése:

1. Képrejtvény: **Az útszéli keresztfánál sirdogál egy kisleányka.**
2. Betűrejtvény: **Petőfi Sándor.**
3. Szótagrejtvény: **Páris.**

Megfejtették: Illés József, ifj. Oláh János, Vörös Bene Pál, Szücs János, Szemrédy József, ifj. Csernus Ferenc, Németh István, Bartha Kálmán, Csiga Gyula, özv. Kreckó Ferencné, Végh Jenőné, Sebők Sándor, Kis Tóth István, Szücs Lászlóné, Zsurka Lajosné, Mile József, Szijjártó Szabó Benjamin, Simon Marcsa, Hesz Károly, ifj. Csizmazia József, Bagdány Vilma, Bagdány Benjamin, Nyiri Erzsike, Matics István, Kozma Rózsika, Srágli Sándor, Baráth Miklós, Ujvári Ferenc, Bagdi Aranka, Gyurkovics Ferenc, Boros Mihály, Rózsa Gizike, Duska Ilonka, ifj. Szalkai Gábor, Szentmiklósi Iluska, Szabó Imréné, Molnár Sándor, Gáspár Ilonka, Oláh János, ifj. Ratai Ferenc, Csányi Béla, Lukács József, Mayer Gyula, Hegedüs Ferenc, Jagados Sándor, ifj. Boján Imre, Eszenyi Bálint, Nagy Lajos.

Jutalomkönyvet nyertek: ifj. Csizmazia Péter (*Bágyog*), Hesz Károly (*Békéssámsón*), Matics István (*Somogyvár*), Nyiri Esztike (*Sárrétudvari*), Szabó Imréné

(*Simontornya*), Molnár Sándor (*Répczelak*), Oláh G. János (*Nagyözgánd*), Sebők Sándor (*Hosszúhetény*), Kis Tóth István (*Kaposkeresztur*), Srágli Sándor (*Vadosfa*).

A 48-ik számban közölt rejtvenyek helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak december hó 3-án.)

Gabona, liszt és őrlemények. Búza 76 kg-os: Tiszavidéki 9500—9600 K, fejemgyei és pestvidéki 9400—9500 K. Búza 78 kg-os: Tiszavidéki 9700—9800 K, fejemgyei és pestvidéki 9600—9700 K. Rozs 6400—6500 K, takarmányárpa 6700—6800 K, sörárpa 7300—7500 K, köles 8000—8500 K, zab 6500—6550 K, repce 13.500—14.500 K métermázsánként. — Duplafogós nullásliszt 135, nullásliszt 130, főzőliszt 126, 6-os kenyérliszt 122, 7 $\frac{1}{2}$ -es kenyérliszt 95, 8-as takarmányliszt 48, nullás rozsliszt 110, 1-es rozsliszt 95 K kilogrammonként. Korpa métermázsánként 4300—4400 K.

Vetőmagvak. Lucernamag, nagyaránkás, nem tisztítható 48.000—52.000, lucernamag, nagyaránkás, tisztítható 52.000—58.000, lucernamag, nagyaránkamentes 58.000—65.000, lóheremag, nagyaránkás, nem tisztítható 55.000—60.000, lóheremag, nagyaránkás, tisztítható 60.000—67.000, lóheremag, nagyaránkamentes 68.000—75.000, viktóriaborsó 10.000—12.500, baltacimma 16.000—16.500, mák 43.000—45.000, cirokmag 4800—5000, napraforgómag 7500—8000, tavaszbükköny 12.500—15.500 K métermázsánként.

Takarmány. Rétsizéna, elsőrendű 4200, másodrendű 3300, muhar, elsőrendű 4200, másodrendű 3500, lucerna, elsőrendű 4300, másodrendű 3800, alomszalma, elsőrendű 2800, másodrendű 2000, zsupszalma, elsőrendű 3200, másodrendű 2800, takarmányrépa, elsőrendű 1050, másodrendű 800, zabosbükköny elsőrendű 4400 K métermázsánként.

Budapesti vágómarhavásár. Bika jobbminőségű 110—195, kivételesen 250—280, silányabb 95—100 K. Tarka hizott ökor jobbminőségű 155—200, kivételesen 267—275, középminőségű 100—135, alárendelt minőségű 85—100 K. Román ökor és román tehén eladatlanul Wienbe. Magyar tehén 100—200, kivételesen 235—252 K. Tarka tehén 75—200, kivételesen 255—280 K. Bivaly 80—125, kivételesen 155 K. Növendék 85—95 K. Kicsontozni való 70—80 korona kilogrammonként élősúlyban.

Budapesti lóvásár. Hátas csikó 70.000 K, könnyebb kocsiló 72.000 K, igás kocsiló, nehéz 60.000 K, igás kocsiló, könnyű 30.000 K, számár 20.000 K, öszvér 15.000 K, alárendelt minőség 5600—43.000 K, vágólovak 7000—43.000 K.

Budapesti szúrómarhavásár. Elő borjú: Belföldi szopos: elsőrendű 348—360, másodrendű 300—320 K-ig kilogrammonként élősúlyban.

Budapesti sertésvásár. Fialat nehéz 460—500, prima szedett 400—430, közép 360—390, jobb könnyű 330—350, öreg urasági nehéz 420—440, öreg szedett 370—400, sovány sertés 130—180, párja 280—300, nagyobb 240—260 K kilogrammonként élősúlyban. — Zsír 740, szalonna 640 K kilogrammonként.

Nyersbőr. Nyers marhabőr 350—370, száraz marhabőr 700—750, nyers borjubőr fej nélkül 800—850, száraz borjubőr fej nélkül 1600—1700, sózott lóbor 3000—3400, száraz lóbor 2400—2600, gypjas juhbőr 350—400, nyírott juhbőr 250—300 K kilogrammonként.

Tej és tejtermékek. Tej 80, tejtél 220—240, habtejszín 550 K literenként. Elsőrendű tejavaj 1100—1340, trappista és óvári sajt 760—840, tehéntúró 160—180 K, kevert 380—400 K kilogrammonként.

Zöldségfélék és gyümölcs. Sárgarépa kilogrammja 12—35, petrezselyem 12—30, zeller 28—37, kalarabé 36—46, vöröshagyma érett, makói 82—86, közönséges 60—72, fokhagyma elsőrendű 80—90, másodrendű 70—76, fejeskáposzta 24—33, kelkáposzta első és másodrendű 34—56, para 35—45, burgonya 30—42, céklarépa, első és másodrendű 24—34, savanyított káposzta 65 K kilogrammonként. — Alma 35—300, körte 140—350 gesztenye 140—180, aszaltszilva 260—320, szilvaíz 260—280, dió, héjas 200—240, mák 520—560, paprika, törött 300—1000 K kilogrammonként.

Baromfi, vad és hal. Csirke, sütnivaló 600—650, liba tisztított, hizott 600—680 K kilogrammja, tyúk, élő, párja 1200—2000, nyúl, bőr nélkül 600—900, ponty, élő 500—850, jegelt 300—700 K kilogrammonként.

Bor. Tömegborok minőség szerint 35—45 koronáért kaphatók a termelőállomásról. Nagyobb urasági tételek árai, melyekért jelntékennyen többet remélnek, még nem alakultak ki. A termelők 50—70 K-ig kérnek, de elsőrendű minőségeért többet is. Gyöngyösön othelló vörösborkért 45—55 K-ig kérnek.

Időgen pénznemek legmagasabb ára. A deviza-központ hivatalos árjegyzése 1922 december hó 5-én: 1 drb Napoleon arany 8800 K, angol font 10.850 K, dollár 2425 K, francia frank 169 K, német márka 35 f, olasz lira 119 K — f, osztrák korona 3 6 f, román lei 15 K 75 f, cseh korona (szokol) 78 K — f, svájci frank 455 K, szerb dinár 31 K 20 f, lengyel marka 16 f. Zürichben 100 magyar K-ért 0.23 svájci frankot fizettek.

Főszerkesztő: Meskó Pál.

Felelős szerkesztő: Héjj Imre dr.

Főmunkatárs: Buday Barna.

Felelős kiadó: Meskó Pál.

A ZÖLD KÁRPIT

DETEKTIVTÖRTÉNET
IRTA: UNDI IMRE

I.

A rendőrsíp.

A Notre Dame-i székesegyház tornyában kettőt ütött az óra. Szokatlanul hideg éjszaka feküdt Párisra. Kegyetlenül metsző szél fújt és az az egy-két járókelő, aki ily későn igyekezett otthonába, ugyancsak szapora léptekkel sietett a hóborított utcákon. A mulatók és éjjeli kávéházak jégvirággal ékes ablakai itt-ott még belevilágítottak a sötét éjszakába, de az a néhány fogat, mely még a fényes bejárók előtt várakozott, bizonyította, hogy már csak a legkonokabb lumpok virrasztanak és hogy azok is aligha fognak gyalog nekivágni a zimankós éjszakának.

A Cité Fenelon keskeny járdáin épenséggel senki sem járt. A szűk utcácska, noha Páris belvárosában terült el, elhagyottabb volt, mint bármelyik városszéli sikátor. Lakói koránfekvő, koránkelő becsületes kereskedő-emberek voltak és az apró, ódon házacskákba, ha tizenkettő tájt tért meg valamelyik lakó, ugyancsak rosszalólag szólította meg a kaput nyitó házmester:

— Ej, ej, uram, talán bizony farsangolni van kedve ebben a drága világban?!

Az egymásmellé sorakozott apró boltocskák mintegy húnyt szemmel aludták éjszakai álmukat: levont rozsdás redőnyek, szörnyű nagy lakattal és vaspánttal biztonságossá tett deszkaajtók fekete falként szegtek be jobbról-balról a hőszőnyeges fehér utcát. Talán minden száz lépésre esett egy pislogó lámpás és aki e gyenge fény mellett nem restelte szemügyre venni a szüette, kopott, festékes fatáblákat, melyek a boltajtók fölött hirdették gazdáik nevét és portékáit, megtudhatta volna, hogy legtöbbször régiségkereskedő, szövet- és üvegárus; de itt volt a korcsmája Biondin apónak is, aki a legjobb bort mérte az egész környéken vendégeinek és nyulpástétoma utólréhetetlenül ízletes volt.

Egy ajtón azonban lámpafény szűrődött az utcára. Dacára a kései időnek, Vincent ékszerész még mindig a boltjában dolgozott. Asztalára hajolva egy órát vizsgált: beteg társát a falakon és tiszta üvegállványokon csengő, kongó, ketyegő és zenélő többi órának. Az üvegajtón át élesen meglehetett figyelni az ékszerészt, amint mozdulatlanul vizsgálódik. A bolt sarkában álló vaskályha izzott a melegtől és a csaknem üres szenesláda mutatta, hogy jól megetette fekete falatokkal gazdája a kis tüzös szörnyeteget.

Egyszerre kopogó léptek zaja hallatszott az utca túlsó végéről. Két ember közelgett a világos boltajtó felé. Cirkáló rendőrök voltak. Mikor a Vincent-bolt elé érkeztek, ugyancsak meglepődtek, hogy az ékszerészt még mindig munkában találják. Az egyik fejcsóválva tekintett be az ajtón, majd megkopogtatta az üveget. Semmi választ nem kapott. Erre erősen megszöröggtette a kilincset, intett társának, hogy maradjon kint és hirtelen mozdulattal belépett az ajtón.

Az utcán maradt rendőr elsétált a szomszédos házak felé és alaposan szemügyrevette a környéket. Arra gondolt, hogy amíg társa az ékszerésszel beszélget, megfigyeli az utcát. Tíz-tizenkét perc telhetett talán így el, mikor társa megjelent az ajtóban. Épen szólni akart hozzá, mikor egy sötét árny jelent meg az utca sarkán, egy sötétruhás ember, aki feléjük közeledett. A kívül űrnek maradt rendőr hirtelen előkapta szipját és leadta a rendőrök szokásos hívó jelzését.

A férfi erre futni kezdett a bolt felé. A Cité Fenelon rendőrszeme volt. Mikor odaért, mereven szalutált az első rendőrnek:

— Alássan jelentem őrmester úrnak, Luis Biret közrendőr a 17-es őrszobából!

— Teremtette! — kiáltott az őrmester. — Hol mászkált maga? Itt — szólt a föltárt ajtóra mutatva — kirabolták Vincent ékszerészt!

II.

Az óra néha jár, néha megáll...

A hideg levegő mohón tódult be a nyitott ajtón. Az ékszerész még mindig mozdulatlanul ült munkaasztala fölé görnyedve. Fejét kezeire fektette és mikor Biret rendőr megragadta vállát, szinte élettelenül esett volna le, ha erős kezek meg nem ragadják. A rendőrök gyorsan fölemelték az elalélt embert és a dívánra fektették.

A gonosztevők ugyancsak alapos munkát végeztek. A páncélszekrény tárva-nyitva állt. A polcain üres bársonyládácskák mutatták, hogy a legértékesebb drágaköveket és ékszereket elrabolták. A kevésbé értékes holmikhoz nem nyúltak a gonosztevők. Az órák csengve-bongva zakatoltak tovább a falakon, kegyetlen józansággal mérve a feltartóztathatatlan időt, mely kevészel ezelőtt oly rettenetes perccel hozott Vincent mesternek. De egy percnyi elvesztegetni való idő sem volt. Az őrmester sietett megtenni a legsürgősebb intézkedéseket.

— Maga most itt marad — szólt Biretnek — mi pedig az őrszobáról telefonjelentést adunk le a rendőrprefekturára, egyben gondoskodunk, hogy e szerencsétlen ember mielőbb orvosi kezelésben részesüljön.

Magához intette a másik közrendőrt, akivel jött és kilépett a boltból. Biret hallotta, amint gyors léptekkel távoznak és számítása szerint tíz perc sem fog eltelni, míg eléri a második keresztutcában levő őrszobát és a központból automobiliáll hamar kiérkeznek a tett színhelyére.

A magány percei nagy nyugtalansággal töltötték el Biret közrendőrt. Jóllehet szabályszerű körútját végezte a posztján levő utcákon, mégis a cirkáló járó hamarabb vette észre a rablást és félt, hogy az őrmester jelentése alapján följobbvalói keményen megfogják dorgálni, sőt talán kötelességmulasztás gyanújába veszik. Amint így tűnődött, halk nyöszörgést hallott a díván fölől. Az ékszerésre pillantott, aki félig fölnyitotta a szemét. Hozzálépett.

— Nincs megsérülve, Vincent mester? — kérdezte.

— Reitentő fejfájásom van — szólt alig hallhatóan az ékszerész.

Szeméi ismét lecsukódtak és egy darabig nem is adott választ a rendőr kérdéseire. Mintegy öt perc telhetett el így, mikor ismét magához tért és félkényőkére támaszkodva felült.

— Mondja, Biret — fordult az ismerős rendőrhöz — mondja, mit keres maga itt?

A következő pillanatban a páncélszekrényre siklott a tekintete.

— Teremtő Isten! — sikoltott — kirabolták, kirabolták!

A rendőr igyekezett megnyugtanni a szerencsétlen embert. A megdöbentő tudat most már egészen magához térítette Vincent. Föülült és kezeit tördelve tehetetlenül hallgatta a rendőr elbeszélését a történetekről.

Szorongó érzéssel várta a rendőrbizottságot. Egy reménye volt még: hátha gyorsan elfogják a tetteseket.

— Attól félek — mondotta a rendőrnek — könnyen gégrutát vehettek a járókelők között.

— Járókelők? — lepődött meg Biret. —

Egy teremtett lélek sincs az utcán!

Az ékszerész csak most pillantott a páncélszekrény mellett levő pontos órájára.

Brilliánst, ékszent, gyöngyöt

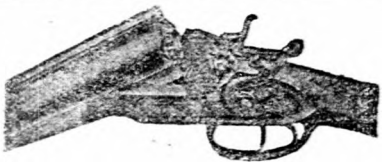
mindenkínél drágábban vesz (Teréz-templ. SZÉKELY EMIL, Király-u. 51. szemben.)

Hegedű, klarinét, teljes zenekari felszerelés, községi dob, kürt, harmonika, ocarina, zongora, gramofon és lemezek a legolcsóbb árban:

STERNBERG HANGSZERGYÁR
VII., Rákóczi-út 60. (Zenepalota.) Árjegyzéket bérmentve.

Ha ingatlant venni vagy eladni óhajt, forduljon bizalommal hozzám; minden előleg nélkül, szorosra a megállapított jutalékért eléri s leggyorsabb lebonyolítást
KISS LAJOS, Budapest, IX., Lónyay-u. 19.

MRAVKÓ JÓZSEF

puskaműves és fegyverkereskedő
Budapest, VII., Károly-körút 9. sz.

Elvállal: mindenféle fegyver javítását, átalakítását, felújítását és belövését.

Elad: elsőrangú gyártmányú golyós, sörétes, ismétlő és automata vadászfegyvereket, pisztolyokat, revolvereket, összes vadászati cikkeket

Legjobb minőségű mindennemű golyós-, sörétestöltények, löszerek.

Dr. Héray Andor

«Országos Földbirtokrendező Bizóság» által engedélyezett ingatlanforgalmi vállalata.
Budapest, IX., Rákos-utca 11., földszint 1.

Ékék, ekealkatrészek,

boronák, kapálóékék, fűkaszalók, marokrakó és kéveköthő aratógépek, lógereblyék, kézi-járgányosok, motoros- és gőzcséplőkészletek, szecs-kavágók, répavágók, daráló, morzsolók s minden egyéb gazdasági gép és szerszám a

„**HANGYA**“ mezőgazdasági géposztályánál szerezhetők be legutányosabban.

Vörösréz pálinkafőző-üstök

és vörösréz mosó-üstök rak-táron mindenféle kivitelben
Máthé András rézmű-árnygár
Ujpest, Károly-utca 11. sz.

ELSŐ MAGYAR HANGSZERGYÁR STOWASSER

kir. udvari színház
BUDAPEST, II., Lánchíd-u. 8.
Általánosan elismert, legjobb, világhírű hangszerek és hárok.
Legnagyobb gyár.
Javítások és hangolásokban megbízható munkák.

Vörösréz pálinkafőző- és mosóüstök

központi és mezőgazdasági szeszfőzdeberendezés. Dupla üstök, álló és buktatók. — Vízmelgítő minden formában. Szontágh Pál részárnygár (cégtőlők Terény Samu) Budapest, IX. ker., Üllői-út 19. szám.

HARANGOKAT

tiszta harangérből pontos hangolással leggyorsabban önt és szállít az Országos Harangszakértői Bizottság felügyelete mellett a

Harangművek r.-t.
„Ecclesia“ alapítása
Budapest, IV., Irányi-u. 27.

DRÓTKERITÉS

legjobb minőségben, legolcsóbban
RENNER ÉS HAMVAI
sodronyfonat- és szitaárnygészítőknél
Budapest, VIII., Köztemető-út 3. szám.
Baross-tér sarok. Keleti pályaudvar közelében.

A „**HANGYA**“ szövetkezet tagjai megbízható jóminőségű árút a legelönyösebb árban vásárolhatnak a

„**HANGYA**“
vidéki szövetkezeteiben.
KAPHATÓK:
vás zón, karton, kanavász, zephir, szövet, kész férfi- és női ruha, kendő, harisnya, cérna, pamut, szabókellékek, cipő, csizma, valamint mindennemű rövid-, kézmű-, 4 konfekció-, cipő- és díszműárúk.

Egy darabból kalapált

Vörösrézüstök

legutányosabban kaphatók
Nagy Ignác cégnél
Budapest, Károly-körút 9.
Alapítástól 1884. Telefon: József 115-15

NINCSEN GONDJA TÉLRE

ha megrendeli a kisgazda, földműves és kisiparos társadalom legszebb és leg-tartalmasabb alábbi naptárait, mert egész télre van szórakozása és amellet sok hasznos és értékes gyakorlati tanácshoz jut a mezőgazdasági teendők köréből.

- A Vasárnap Naptára 1923. évre ára 70 K
- Az Uj Barázda Naptár 1923. évre ára 100 K
- A Nagy Képes Családi Naptár 1923. évre ..... ára 100 K
- Nagy Képes szent Család Naptár 1923. évre ..... ára 100 K
- A Nagy Képes Regélő Naptár 1923. évre ..... ára 100 K
- Az Amerikai Magyarok Naptára 1923. évre ..... ára 100 K
- A Familien Volkskalender für das Jahr 1923 ..... ára 100 K
- A Falu Naptára 1923. évre ..... ára 70 K

Ha egyszer megvette és átnézte, soha többé más naptárt a kezébe venni nem fog.

A naptárakban megtaláljuk a lefolyt esztendő politikai életének kimagasló mozzanatait, a nagyvilág képekkel gazdagon tarkított eseményeit, ismeret-terjesztő cikkeket a tudomány, irodalom és művészet széles köréből, közöttük értékes mezőgazdasági tanulmányokat; azután iliusztrált elbeszéléseket, verseket, hasznos útbaigazításokat és a nélkülözhetetlen naptári részt.

Megrendelhetők a kiadóhivatal útján (Budapest, IV., Múzeum-körút 1.), de kaphatók minden lapelárúsnál, könyvkereskedésben és «Hangya» szövetkezetben.